

Αγέρωχη στο διάβα των αιώνων, η Σάμος, τοποθετημένη στην αγκαλιά του θαλάσσιου δρόμου που ενώνει την Ελλάδα με την Ανατολή, τον Εύξεινο Πόντο με την Αίγυπτο και την Ανατολική Μεσόγειο, αποτελεί τόπο ιερό και προικισμένο.

«Τούτος ο τόπος ήταν κέντρο ενός σπουδαίου πολιτισμού», αναφέρει ο Γ. Ρίτσος.

Η ιστορία και τα μνημεία της το αποδεικνύουν.

Η αρχαία Σάμος με το Πυθαγόρειο θεωρείτο μία από τις σημαντικότερες πόλεις της αρχαιότητας.

Τα ευρήματα που μέρα με τη μέρα βλέπουν το φως του ήλιου μαρτυρούν την ύπαρξη μιας πόλης με έντονη παρουσία, αξιοζήλευτη οργάνωση και υψηλό επίπεδο πολιτισμού, μιας πόλης αντάξιας της ένταξής της στην Ιωνική Δωδεκάπολη, για να επαληθευθεί ο χαρακτηρισμός της από τον Ηρόδοτο «Πολίων πασέων πρώτην Ἑλληνίδων καὶ βαρβάρων».

Τέσσερα είναι τα πιο εντυπωσιακά έργα κατά τον αιώνα της ακμής στη Σάμο: Τα Πολυκράτεια τείχη, το Ευπαλίνειον όρυγμα, το λιμάνι και το Ηραίον.

Στη Σάμο αναδείχτηκαν οι πιο μεγάλες μορφές στο χώρο του πνεύματος και της Τέχνης, ο μαθηματικός και φιλόσοφος Πυθαγόρας, οι αρχιτέκτονες του Ηραίου και οι πρωτοπόροι της γλυπτικής, Ροίκος και Θεόδωρος.

Ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός, με τα μοναδικής πνευματικής και καλλιτεχνικής δημιουργίας έργα λόγου και τέχνης, υπήρξε διαχρονικά η βασική πηγή έμπνευσης και το θεμέλιο της πολιτιστικής ανάπτυξης.

Πλούτος ανεκτίμητος, ο τόμος αυτός αποτελεί σημείο αναφοράς για την πολιτιστική μας κληρονομιά, χάρη στις προσπάθειες του Κοινωφελούς Ιδρύματος Ιωάννη Λάτση, που με την σημαντική αυτήν εκδοτική του δραστηριότητα συμβάλλει στη βαθύτερη γνώση της ιστορίας του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού.

Κωνσταντίνος Τζαβάρας

Αναπληρωτής Υπουργός Παιδείας & Θρησκευμάτων, Πολιτισμού & Αθλητισμού